EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 2.10.2025
COM(2025) 587 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

o prvním průběžném hodnocení akce „Evropská hlavní města kultury“ pro roky 2020 až 2033

{SWD(2025) 284 final}

1. Úvod

Evropské hlavní město kultury (dále jen „EHMK“) se zrodilo v roce 1985 z myšlenky bývalé řecké ministryně kultury Meliny Mercouriové a stalo se stěžejní akcí Evropské unie. Cílem této iniciativy je propagovat a oslavovat bohatou kulturní rozmanitost a společné dědictví Evropy, a tím zvýšit pocit sounáležitosti občanů se společným kulturním prostorem a posílit přínos kultury pro dlouhodobý rozvoj měst. Města byla původně jmenována členskými státy jako „Evropská města kultury“ na základě usnesení ministrů příslušných pro kulturní záležitosti, které uznávalo zásadní roli měst při vytváření a šíření kultury v Evropě. Po přijetí rozhodnutí č. 1419/1999/ES (ve znění rozhodnutí č. 649/2005/ES z roku 2005) se z „Evropských měst kultury“ stala „Evropská hlavní města kultury“ a iniciativa byla ustanovena jako akce Společenství. V roce 2006 bylo přijato další rozhodnutí (č. 1622/2006/ES), které doplnilo pravidla pro výběr a monitorování jednotlivých Evropských hlavních měst kultury. Současný právní základ, rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 445/2014/EU, bylo přijato v roce 2014 a vztahuje se na období 2020–2033.

Jedná se o první průběžné hodnocení akce EHMK na období 2020–2033, jak požaduje čl. 16 odst. 2 rozhodnutí. Posuzuje se v něm výkonnost opatření na základě pěti hodnotících kritérií stanovených v pokynech a souboru nástrojů pro zlepšování právní úpravy: účinnost, efektivnost, relevantnost, soudržnost a přidaná hodnota EU, jakož i dlouhodobý dopad intervence, aby bylo možné lépe pochopit potenciální odkaz spojený s titulem Evropského hlavního města kultury. Jeho cílem je také určit osvědčené postupy a získat poučení pro budoucí EHMK a evropská města, která mají zájem dále rozvíjet své kulturní strategie a kulturní nabídku. V závěru hodnocení jsou uvedena možná zlepšení této akce, která je třeba zvážit pro následnou iniciativu po roce 2033.

Vzhledem k dopadu pandemie COVID-19 na realizaci akce na začátku období 2020–2033 bylo rozhodnuto zahrnout širší škálu různých EHMK a titulárních měst vybraných a monitorovaných podle ustanovení předchozího právního nástroje. Považovalo se to za nezbytné pro získání lepšího pohledu na dlouhodobý dopad akce.

Koncepce akce

Podle současného právního základu, který se vztahuje na období 2020–2033, jsou každý rok dva členské státy oprávněny pořádat akci EHMK, a to v chronologickém pořadí, které je stanoveno v rozhodnutí. Kromě toho může být v letech 2022, 2024, 2028, 2030 a 2033 držitelem titulu také město v zemi ESVO/EHP, kandidátské zemi nebo potenciální kandidátské zemi (země mimo EU). Členské státy řídí výběrová řízení na vnitrostátní úrovni, v rámci odpovědnosti svého příslušného orgánu a s pomocí Evropské komise. Komise je přímo odpovědná za organizaci veřejných soutěží mezi městy v zemích mimo EU.

Soutěže se zahajují nejpozději šest let před udělením titulu, kdy příslušný členský stát (v případě soutěže mezi městy ve státech, jež nejsou členy EU, má tento úkol Komise) zveřejní výzvu k podávání přihlášek. Výzva obsahuje šest kritérií uvedených v právním základu: „přínos k dlouhodobé strategii“, „evropský rozměr“, „kulturní a umělecký obsah“, „schopnost akci uskutečnit“, „zapojení veřejnosti“ a „řízení“.

Výběr poté probíhá ve dvou fázích: předběžný výběr nejpozději pět let před udělením titulu (města, která se o něj ucházejí, jsou zařazena do užšího výběru) a následný výběr o devět měsíců později (k udělení titulu je doporučeno jedno město). Komise odborníků posoudí

nabídky z hlediska cílů a kritérií akce. Na základě doporučení poroty příslušný členský stát (v případě zemí mimo EU Komise) formálně jmenuje vítězné město.

Jakmile je město jmenováno, podléhá monitorovacímu procesu až do roku udělení titulu. V rámci tohoto procesu svolává Komise tři schůzky mezi městem a porotou, na kterých hodnotí pokrok a poskytuje poradenství. Na základě doporučení poroty na konci monitorovacího procesu Komise rozhodne, zda městu na začátku roku, v němž se uděluje titul, cenu Meliny Mercouriové vyplatí, či nikoli. Cena je financována z programu Kreativní Evropa.

Odborná porota, která má na starosti výběrová a monitorovací řízení, se skládá maximálně z 12 členů: deset členů je průběžně jmenováno orgány a institucemi EU na tříleté funkční období (tři členy jmenuje Evropský parlament, tři členy Rada EU, tři členy Komise a jednoho člena Evropský výbor regionů) a až dva členy jmenuje příslušný členský stát.

Předběžný výběr evropských odborníků provádí Komise prostřednictvím otevřeného výběrového řízení s výzvou k vyjádření zájmu. Kritéria pro výběr odborníků jsou uvedena v článku 6 právního základu.

Akce je v Komisi řízena prostřednictvím oddělení Kreativní Evropa v rámci Generálního ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu.

Oproti svému předchůdci přinesla akce EHMK, upravená rozhodnutím č. 445/2014/EU, následující změny:

- již není nutné potvrzovat vybraná města na úrovni EU, přičemž držitele titulu EHMK určí přímo příslušný členský stát,
- přístup pro kandidátské země, potenciální kandidátské země a země ESVO/EHP,
- konkrétnější a důkladnější kritéria pro výběr, s větším důrazem na dlouhodobý dopad akce a evropský rozměr,
- začlenění aspektů týkajících se profilů členů poroty do právního základu,
- uspořádání tří monitorovacích schůzek namísto dvou, přičemž první schůzka by se konala tři roky před udělením titulu, a poslední schůzka několik měsíců před udělením titulu,
- převod odpovědnosti za následné hodnocení roku z Evropské komise na jmenované město,
- posunutí doby vyplacení ceny Meliny Mercouriové ze dvou měsíců před začátkem udělení titulu na začátek roku.

2. Stav vývoje akce

Od roku 1985 byl titul udělen 82 různým městům ve všech členských státech EU (včetně Spojeného království až do vstupu dohody o vystoupení v platnost v roce 2020) a rovněž byl udělen městům v 5 zemích mimo EU: Islandu (2000), Turecku (2010), Norsku (2000, 2008, 2024), Srbsku (2022) a Severní Makedonii (2028). Na základě stávajícího právního základu bylo vybráno 22 měst, z nichž 13 měst v době přípravy tohoto sdělení tuto akci pořádalo či pořádá, zatímco 9 měst bylo vybráno a připravuje se na ročník, kdy jim bude titul udělen.

Rozhodnutí č. 445/2014/EU bylo v roce 2017 změněno s cílem začlenit země Evropského sdružení volného obchodu, které jsou stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru. V roce 2020 bylo znovu změněno kvůli pandemii COVID-19. Oběma EHMK pro rok 2020 (Rijeka a Galway) byla nabídnuta možnost prodloužit jejich ročník EHMK do 30. dubna 2021. Kromě toho byl ročník EHMK v Temešváru a Elefsině odložen z roku 2021 na rok 2023, zatímco ročník v Novém Sadu byl odložen z roku 2021 na rok 2022.

Udělení statusu kandidátské země EU Ukrajině a Gruzii v letech 2022 a 2023 umožnilo oběma zemím zúčastnit se soutěže otevřené městům v zemích mimo EU, protože obě země se rovněž účastní programu Kreativní Evropa.

3. Zjištění plynoucí z hodnocení: Úspěchy a výzvy

Účinnost

Bylo zjištěno, že akce EHMK podnítila zvýšení počtu kulturních aktivit a rozšíření kulturní nabídky v městech, kterým je udělen titul, a to jak z hlediska žánru, tak z hlediska umístění. Pokud se podíváme na místní hodnocení provedená v rámci EHMK v letech 2013 až 2022, **zjistíme, že typický ročník EHMK zahrnuje přibližně 1 000 až 1 200 samostatných kulturních aktivit**. Akce měla také značný vliv na investice do kulturních aktivit a infrastruktury v městech, kterým byl udělen titul, přičemž rozpočty těchto měst na kulturu byly v důsledku pořádání akce EHMK mnohdy přibližně pětkrát vyšší. **Oficiální údaje o návštěvnosti v rámci EHMK v období 2013–2022 ukazují, že kulturních aktivit podporovaných EHM** se v tomto období zúčastnilo **přibližně 38,5 milionu** diváků, kurátorů nebo příjemců projektů. Tato dynamika spolu s možností bezplatně navštívit mnoho akcí pomohla rozšířit okruh příjemců, kteří holdují kultuře, a povzbudila k návštěvě kulturních aktivit i osoby, které doposud nebyly na kulturní scéně aktivní. Několik EHMK bylo například určeno pro žáky, osoby ze znevýhodněného prostředí (např. migranty a nezaměstnané) a také osoby žijící v okrajových čtvrtích města.

Akce EHMK rovněž přispěla k posílení kulturních a tvůrčích odvětví v městech, která ji pořádala. I když část tohoto dopadu pochází z projektů zaměřených na budování kapacit, z velké části se na něm podílelo vytváření formálních a neformálních kulturních ekosystémů. Akce EHMK povzbudila místní zúčastněné strany ke spolupráci při návrhu a realizaci kulturních programů. Tato spolupráce spolu se zkušenostmi s řízením velkého počtu kulturních projektů přispěla k rozvoji místních talentů a budování dlouhodobých kapacit odvětví.

Hodnocení zdůrazňuje, že akce EHMK úspěšně plní svůj strategický cíl zvýšit mezinárodní prestiž měst, jimž byl udělen titul, prostřednictvím silného kulturního programu. Projevuje se to zejména zvýšeným počtem zahraničních návštěvníků v městech, jimž byl udělen titul, rozšířenou mezinárodní medializací před zahájením a v průběhu roku a posílenou mezinárodní spoluprací. Analýza těch EHMK, která shromáždila příslušné údaje, celkově ukazuje, že **rok EHMK může zvýšit počet návštěvníků v městě, jež je držitelem titulu. přibližně o 30 až 40 %** (z toho 25 až 35 % ze zahraničí).

Efektivnost

Hodnocením bylo zjištěno, že akce **EHMK** je díky své koncepci **nákladově efektivním opatřením, které je schopno využít veřejné a soukromé financování s relativně nízkými náklady pro Unii (přibližně 3 až 5 milionů EUR ročně**). Analýza rozpočtů EHMK mezi lety 2013 a 2022 ukazuje, že **akce společně podnítila financování kulturní agendy v celé EU ve výši přibližně 900 milionů EUR,** a to s ohledem na veškeré finanční prostředky vynaložené z EU, národních, regionálních, místních a soukromých zdrojů.

Cena Meliny Mercouriové (1,5 milionu EUR) představuje pouze zlomek celého rozpočtu držitelů titulu na EHMK, který se pohybuje mezi 2 a 7 % celkového rozpočtu EHMK. Významná část pochází z veřejných zdrojů, přičemž 71 % rozpočtu je financováno z vnitrostátních, místních a regionálních zdrojů. Je však třeba podotknout, že mezi plánovanými

a skutečnými rozpočty je často rozdíl, přičemž většina měst se potýká s nedostatkem finančních prostředků v důsledku různých faktorů, jako jsou snížené finanční závazky ze strany vlád členských států a nepředvídané okolnosti. Pouze několik měst splnilo své programy v souladu s původními rozpočtovými předpoklady.

Hodnocení rovněž nastínilo problémy, které ovlivňují účinnost akce, a poučení, která by si kandidátská města nebo města, jež jsou držiteli titulu, mohla ze svých zkušeností s akcí EHMK vzít. Například časová omezení mezi fázemi předběžného a konečného výběru představují problém pro kandidátská města, která někdy nemohou plně vylepšit své přihlášky mezi dvěma koly výběru. V pozdější fázi se mohou setkat s obtížemi při zužitkování práce a kompetencí získaných během nabídkového řízení. Navíc mohou mít potíže s dostatečným učením a komunikací mezi předchozími, současnými a budoucími městy EHMK.

Účinnost výběrových a monitorovacích postupů
Podle stávajícího právního základu zahrnuje výběrové řízení tyto kroky:

- Termín výzvy k podávání přihlášek: nejméně 6 let před udělením titulu.
- Lhůta pro podávání přihlášek: minimálně 10 měsíců po zveřejnění výzvy k podávání přihlášek.
- Schůze a zpráva o předběžném výběru: 5 let před udělením titulu.
- Revidovaná lhůta pro podávání žádostí a schůze a zpráva o výběru: přibližně 9 měsíců po schůzi o předběžném výběru.
- Jmenování města: 4 roky před udělením titulu.

Po výběru se konají tři monitorovací schůzky, a to tři roky, osmnáct měsíců a dva měsíce před udělení titulu. Zúčastněné strany, s nimiž byly vedeny konzultace, považují současné výběrové a monitorovací procesy za celkově dobře fungující, ale zároveň určily oblasti, které je třeba zlepšit:

- **Časový harmonogram žádosti**: Zatímco na vládní úrovni je lhůta pro výběrové řízení považována za celkově dostatečnou, pro města je dodržování současných lhůt náročné. Platí to zejména pro devítiměsíční období mezi předběžným a konečným výběrem. Tento krátký časový rámec zvyšuje tlak na města, zejména ta menší nebo méně zkušená, pokud jde o budování mezinárodních vztahů a zajištění závazků místních zúčastněných stran.
- **Monitorovací schůzky**: některé zúčastněné strany se vyslovily pro posun od monitorovacího procesu k poradní roli, kdy by odborníci z poroty úzce spolupracovali s městy a nabízeli řešení a poradenství v reálném čase. To by bylo v souladu s problémy souvisejícími s nedostatkem potřebných dovedností a budováním kapacit v městech, jimž je udělen titul EHMK.

Čtyři roky po výběru by mohly městům stačit k realizaci akce, avšak tento časový rámec může být náročný, pokud město ještě nedosáhlo určité úrovně kulturní vyspělosti. To sice nutně neznamená, že by se o titul neměla ucházet méně připravená města, ale jejich nabídka by měla být realisticky prozkoumána a posouzena s ohledem na jejich skutečnou kapacitu v oblasti kultury, a pokud budou vybrána, mělo by jim být poskytnuto vhodné poradenství, monitorování a možnosti budování kapacit.

Zúčastněné strany rovněž podotkly, že čas může být promarněn kvůli nedorozumění ohledně dvou klíčových rozměrů EHMK: evropského rozměru a kulturního odkazu. Ačkoli účastníci hodnocení uvedli, že oběma pojmům rozumí, někteří se domnívali, že jasnější poradenství

ohledně toho, jak evropský rozměr vypadá v praxi, by ušetřilo čas ve fázi podávání přihlášek nebo plánování.

Další oblastí, kterou je třeba zlepšit, je nástup nových odborníků do poroty a přebírání agendy, neboť noví členové často nemají k dispozici vhodné nástroje pro bezproblémové převzetí agendy, což vede ke ztrátě znalostí a nerovnoměrnému zapojení. Akci EHMK by mohlo prospět vytvoření strukturovaných procesů nástupu a zdůraznění poradní role expertů v porotě, aby se tyto problémy překonaly. V obecnější rovině bylo vnímáno, že centralizovanější komunikační strategie na úrovni EU by zvýšila viditelnost iniciativy jako celku, ale také měst, která jsou držiteli titulu, a poskytla by jim cennou podporu.

Soudržnost

Akce EHMK vykazuje silnou vnitřní a vnější soudržnost. Proces výběru měst, která se stanou držiteli titulu, a proces řízení jsou v souladu s cíli projektu EHMK a nabídkové řízení ukládá městům začlenit projekt EHMK do širší kulturní strategie a zapojit do něj různé zúčastněné strany a různé úrovně řízení. Zvláště důležité jsou vnitrostátní zainteresované strany, které často považují akci EHMK za záležitost celostátního významu. Mohou však nastat problémy při slaďování místních priorit s evropskými cíli, zejména pokud jde o evropský rozměr.

Akce EHMK je v souladu s dalšími programy EU, zejména se stěžejním programem EU pro kulturní a kreativní odvětví – programem Kreativní Evropa. Mají společné hlavní cíle, jako je posílení kulturní rozmanitosti a podpora přeshraniční spolupráce. Akce i program taktéž podporují konkurenceschopnost evropského kulturního a kreativního odvětví, zvyšují kulturní účast a podporují evropskou identitu. Akce EHMK má společné rysy s prioritami EU v oblasti ekologizace a sociálního začleňování. Existuje prostor pro zlepšení v oblasti sladění s prioritami v oblasti životního prostředí a vnějšími politikami EU. Ačkoli města, která jsou držiteli titulu, nebo jejich region či členský stát mohou využívat finanční prostředky EU, včetně prostředků politiky soudržnosti v oblasti kultury, aktivní koordinace mezi akcemi EHMK a dalšími zdroji financování EU zůstává omezená. Pokud jde o vztah s vnitrostátními iniciativami, hodnocení zaznamenalo synergie i určité omezené překrývání iniciativ.

Přidaná hodnota EU

Projekt EHMK vykazuje **jasnou a významnou přidanou hodnotu EU, neboť podporuje mezinárodní spolupráci mezi kulturními aktéry v městech, která jsou držiteli titulu, a jejich kolegy v jiných zemích, zviditelňuje evropská města a podporuje společnou evropskou kulturní identitu**. Díky podpoře EHMK získala města, zejména ta menší a méně mezinárodně uznávaná, přístup ke globálním kulturním sítím, uspořádala ambiciózní a rozmanité kulturní programy a přilákala publikum a pozornost médií, což by jinak nebyly dosažitelné.

Tato iniciativa vedla nejen k posílení mezinárodního cestovního ruchu a přeshraničních partnerství, ale přispěla také k obnově měst, občanské angažovanosti a posílení místních kulturních odvětví. Některá města jsou výrazným příkladem toho, jak může titul EHMK působit jako katalyzátor dlouhodobého rozvoje, kulturní diplomacie a ztělesnění hodnot EU, jako je tolerance a mír. Tím, že akce umožňuje spolupráci s umělci a institucemi ze zemí EU i mimo ni, podporuje cíle kulturní diplomacie EU a posiluje kulturní strukturu Evropy jako celku.

Hodnocení nicméně poukazuje na několik strukturálních omezení, která brání plnému využití potenciálu akce EHMK. Udržitelnost a dosah sítí vytvořených během daného ročníku akce

omezuje zejména neexistence formálního institucionálního mechanismu pro sdílení znalostí a absence centralizované databáze kulturních subjektů. Přestože iniciativa úspěšně propaguje evropské hodnoty, může její dopad ohrozit nestálá politická podpora a omezená angažovanost po jejím skončení. Hodnocení proto naznačuje, že pro zvýšení účinnosti a dosažení trvalého vlivu akce EHMK by byla nezbytná strukturovanější podpora na úrovni EU (v oblasti komunikace, sdílení údajů a plánování kulturního odkazu).

Relevantnost

Akce se stále vyvíjí společně se socioekonomickými změnami a kulturní krajinou Evropy. I když je tato iniciativa jednou z nejdéle trvajících kulturních akcí EU, je stále v souladu s dlouhodobými rozvojovými cíli měst, zejména pokud jde o začlenění kultury do městského plánování a tvorby politik. Požadavek, aby města, která se ucházejí o titul, vypracovala komplexní kulturní strategie, změnil pohled obcí na kulturu a její využití a často vedl k vytvoření nebo zdokonalení celoměstské kulturní politiky. Tyto procesy se netýkají pouze úspěšných držitelů titulu; i města, která titul nezískají, mají prospěch z posílených kulturních strategií a zlepšených plánovacích rámců. Několik příkladů ilustruje, jak může nabídkové řízení stimulovat rozvoj regionálních strategií nad rámec městské úrovně.

Začlenění akce EHMK do rámce městské politiky často posiluje a rozšiřuje již existující opatření, čímž zajišťuje legitimitu a obnovuje zaměření na kulturní rozvoj. Nabídkové řízení navíc vzbuzuje důvěru jak v politické vedení, tak v kulturní sektor, což často vede ke konkrétním investicím do obnovy měst v oblasti kultury. Tyto výsledky jsou zvláště významné vzhledem ke snižujícím se rozpočtům obcí na kulturu: hlavní města kultury slouží jako stěžejní iniciativa, která zajišťuje politickou podporu na místní úrovni a poskytuje spolehlivé důkazy o socioekonomické hodnotě investic do kultury. Následná hodnocení důsledně prokazují pákový efekt, který s sebou nese obecnější ekonomické a kulturní přínosy úměrné počáteční investici, což města využívají ke zdůvodnění trvalé a zvýšené podpory kulturních iniciativ.

Odkaz této akce zůstává jádrem možných otázek týkajících se významu EHMK. Zatímco některá města mají zřízeny organizace, které se starají o kulturní odkaz, mnohým jiným chybí odpovídající mechanismy dlouhodobého plánování. Vzhledem k tomu, že se mnohé přínosy daného ročníku akce projevují až po letech od jejího ukončení, vede rychlé ukončení činnosti subjektů realizujících akci EHMK často k promarnění příležitostí k udržení dynamiky. Nedostatečné plánování kulturního odkaz v kombinaci s omezením údajů a nedostatkem dlouhodobých hodnotících rámců podkopává schopnost zachytit plný dopad iniciativy. Celkově lze říci, že iniciativa EHMK pomohla zvýšit význam hodnocení kulturní politiky v celé Evropě. Cílové skupiny poukázaly na rostoucí zájem o hodnocení dopadu kultury, přičemž mnoho evropských městských sítí vytvořilo specializované pracovní skupiny pro hodnocení kulturního dopadu. Z toho vyplývá, že tato iniciativa hraje klíčovou roli při rozvoji postupů hodnocení kulturní politiky na místní úrovni.

Dalším důležitým rozměrem významu akce je její potenciál podporovat regionální rozvoj prostřednictvím spolupráce mezi městy a jejich okolím. Některé příklady ukazují, jak může iniciativa úspěšně decentralizovat kulturní přínosy a zvýšit dostupnost ve více obcích. Strukturální problémy však přetrvávají zejména ve venkovských oblastech a menších obcích, které nemusí mít nedostatečnou kapacitu potřebnou k účinnému podílení se na akci.

Současně se akce přizpůsobila prioritám politiky EU, včetně rozšíření způsobilosti na země mimo EU, většího zaměření na dlouhodobý dopad a podpory evropského rozměru. Probíhající debaty o úloze a viditelnosti evropského rozměru a nedostatečné zastoupení environmentálních

a digitálních priorit ve formálních kritériích výběru však naznačují oblasti, které je třeba dále zdokonalit, aby si iniciativa udržela svůj význam v rychle se měnícím politickém kontextu.

4. Závěry a získané poznatky

Z hodnocení vyplývá, že EHMK je úspěšnou stěžejní akcí EU s vysokou efektivitou nákladů a velmi omezeným dopadem na rozpočet EU. Kromě toho může mít akce transformační účinek na různé kandidáty a vybraná města, neboť vyžaduje dlouhodobé plánování a začlenění kultury do místní městské politiky, aby bylo možné se o titul ucházet. Akce je rovněž silně provázaná s dalšími akcemi EU, zejména s programem Kreativní Evropa, a umožňuje šíření hodnot EU a evropských kulturních pracovníků a umělců a jejich děl v EU i mimo ni.

První průběžné hodnocení projektu Evropská hlavní města kultury na 2020–2033 poukázalo na úspěchy i problémy a nabídlo klíčové poznatky pro jeho budoucnost. Zjištění budou sloužit jako vodítko pro další fázi akce EHMK po roce 2033 a zajistí její další úspěch a význam.

Větší důraz na „evropský rozměr“ v rámci soutěže: „evropský rozměr“ je klíčovým prvkem akce EHMK a jejích výběrových kritérií. Na základě zpětné vazby se však zdá, že různým zúčastněným stranám tento pojem často není zcela srozumitelný. Evropská komise by mohla prozkoumat způsoby, jak tento rozměr lépe pochopit.

Dlouhodobé znalosti: vzhledem k tomu, že chybí formální síť EHMK, existuje riziko ztráty znalostí mezi nově jmenovanými a předchozími městy. Komise by mohla prozkoumat, jak podpořit sdílení znalostí ve společenství EHMK, aby akce plně využila svého potenciálu, zejména pokud jde o její evropský rozměr.

Komunikace: Evropská komise aktivně informuje o oficiálním jmenování Evropských hlavních měst kultury prostřednictvím různých kanálů, včetně tiskových zpráv, internetových stránek a sociálních médií. V současné době však Evropská komise a další instituce na úrovni EU neprovádějí žádné cílené komunikační akce na podporu měst, která jsou držiteli titulu EHMK. To snižuje viditelnost, dopad a povědomí veřejnosti o této akci. Pro akci EHMK by bylo přínosné, kdyby komunikační úsilí EU podporovalo a doplňovalo práci měst, která jsou držiteli titulu, v koordinaci s členskými státy a za jejich přispění. Iniciativě by mohlo pomoci jmenování zástupců EHMK na politické úrovni.

Údaje: soubor ukazatelů, který Evropská komise poskytla organizacím pověřeným sestavováním různých soutěží v rámci projektu EHMK, by měl být revidován na základě výsledků a nedostatků v údajích zjištěných během procesu hodnocení.

Odborná porota: je důležité zajistit, aby odborná porota měla dostatečné dovednosti a zdroje pro účinné plnění svých úkolů. Komise by mohla posílit spolupráci s dalšími institucemi, aby zajistila rozmanitost zastoupení i odborných znalostí v porotě. Kromě toho by strukturovaný proces nástupu nových členů pomohl zajistit, aby byli dobře připraveni, a podpořil plynulý přechod a předání agendy ze strany odcházejících členů.

Dlouhodobé plánování: hodnocení ukázalo, že dlouhodobý dopad akce se v některých městech neprojevuje v plné míře. Komise by mohla prozkoumat posílení kritéria „přínosu k dlouhodobé strategii“ a posílit hodnotící kritéria a ukazatele s cílem podpořit dlouhodobější dopady v různých kandidátských městech.

Závěrem lze říci, že hodnocení poskytuje zásadní informace o pokroku a potenciálu programu. I po 40 letech je akce stále aktuální a vyhledávaná městy a územími, která se chtějí prostřednictvím kultury rozvíjet. Je však důležité tuto akci aktualizovat, aby byl zajištěn její

význam i v budoucnu, a to zejména s ohledem na nové trendy, které se objevily v posledních letech, jako je větší počet menších měst mezi držiteli titulu.